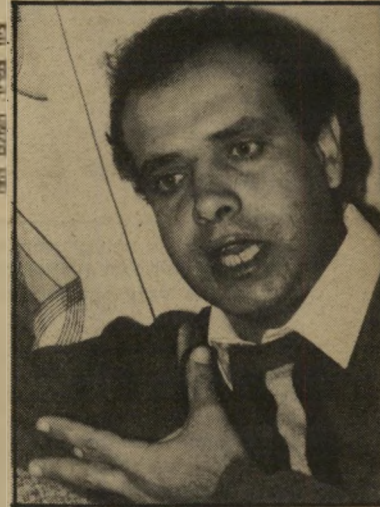

יפו מדוע זה התפוצץ?

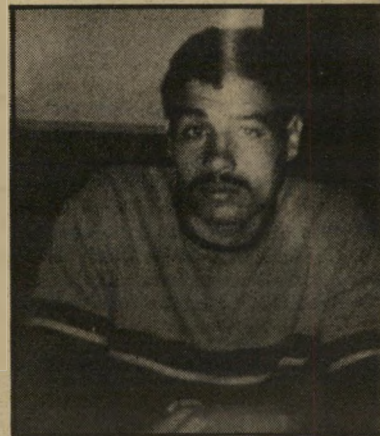
ההפגנה האלימה ביפו הדהימה את הציבור היהודי. אך היא היתה צפויה. הזנחה של שנים הצטרפה להזדהות עם הפלסטינים.

יזסי עיךדור

שני בנים ממישפחת ג'רבוץ עצורים בידי המישטרה. רובין (22) נעצר בשל השתתפותו בהפגנה הגדולה ביפו ביום השלום. עומר (29) נעצר בשל סחר בסמים. פ'תחיה, אביהם, מוסר על

נסים שאקר, נולדה לא חבטל את הזדהות שליו'

עציר עומר ג'רבוץ חיובלה לפני הדלת

המצוקה הקשה. יש לה 17 ילדים. 10 מהם נשואים. למרות זאת מתגוררים עכשיו בכיתה 17 נפשות. המצוקה קשה. האם מלאה בטענות נגד המימסר. היא מגדלת את נכדיה, ואלה יגדלו באותה תחושת ההתמרמרות והזעם כמו סבתם. מול ביתם הוקם עליידי עיריית תל-אביב אתר לפינוי אשפה. מיזבלה. ליד חוף הים, ליד בתי המגורים, מצאה לה העירייה מקום לרכו בו את כל האשפה של העיר הגדולה. זהו מפיגע תברואתי והתגרות באוכלוסייה. אומר נסים שאקר: "עיריית תל-אביב נותנת יד לעניין. היא אינה מייצגת נאמנה את התושבים הערביים." אליק בנדבסט, מנהל פרויקט שיקום קוסי-השכונות ביפו אומר: "כמקום אמורה להיבנות טיילת." אם טיילת, אז מדוע מיזבלה? בתוך כל הבעיות האלה גדל הרוד הצעיר של יפו. פעם היתה יפו ידועה כאזור פשיעה. גם היום אחוז הפשיעה

כה אינו קטן. רבים הנרקומנים והמ' כורים לסמים בתחומי הגטו הערבי. אך מגיעים לאזור, ומיד עטים כמה אנ' שים, שיש בידם למכור סמים. הרשויות אינן עושות די כדי לחסל את התופעה. קשה להוציא הרבה מפיהם של התושבים במקום. רבים חוששים מפני המישטרה, חוששים מהרגע שאחרי. קל להביע את הזדהותם עם אחיהם הפלסטינים כשטחים הכבושים. כל המוסיף גרוע. ריבוי הוד' עדים והגופים המייצגים בקרב הציבור הערבי ביפו פוגע בו עצמו. אין ביפו מישטר של חמולות, כפי שיש בכפרים הערביים בארץ.

אחרי 1948 הלכה והתפוררה החברה הערבית ביפו. יש כמה מישפחות עשירות, בעלות השפעה — מישפחות כבוב, דקא, אבוסייפה, אבושייחה ואחרות — אך אין הן נותנות את הטון כמנהיגות. סמכות ראשיה מישפחה נמ' צאת בירידה, ההשפעה על הבנים כבר אינה מצויה בידיהם. הרחוב מתחיל לשלוט.

אומר נסים: "אני ישראלי ופלסטיני. חי במדינת ישראל ומקבל את חוקיה. אבל לא גולדה ולא אחרים יוכלו לבטל את הזהות שלי, ולהתכחש לקיום הפלסטינים. אנחנו לא עמרנו מאחורי ההפגנות שהיו, אנחנו נגד אלימות, אבל אני יכול להבין את הצעירים שיצאו לרחוב. זה היה הלם גם עבורנו וגם עבור היהודים. ההפגנה צריכה ללמד אותנו, וגם את השילטון. לצעירים יש רגשות. המנהיגות הנכ' בדה שלנו לא תמיד נותנת את דעתה עליהם."

בהפגנות נעצרו עליידי המישטרה 25 איש. רובם צעירים, ביניהם קטינים. השבוע אמר מפכ"ל המישטרה רב' ניצב דויד קראוס, שבהפגנות היו מעור רבים גורמים פליליים. יתכן שיש בזה מעט מן האמת, אך הדרך להפנות את האשמה אליהם הרבה יותר נוחה מאשר לבחון את המצב לעומק, ללמוד את הבעיות ולעשות לפיתרון.

בלי מזהיגים. אחרי כיבושה כי 1948, עזבו והועזבו מרבית תושביה הערביים, כ-80 אלף. נותרו בה 3900 בלבד, מהם קיבלו תעודות זהות ישר' אליות רק 308 איש, ראשיה מישפחות. לפי מפקד האוכלוסין האחרון, חיים ביפו היום 10,168 איש. חוגים מקומיים אומרים את המימסר כי 18 אלף. האחרים: מסתנים מהשטחים הכבושים ומכפרים ערביים בישראל. מהם כ-60 אחוז צעירים מתחת לגיל 18. המנהיגות שהיתה ביפו לפני 1948 עזבה. תושביה הפלסטיניים נותרו בלא מנהיגות. עד עצם היום הזה אין בה מנהיגות נבחרת, שמייצגת את התר' שבים.

רובין ג'רבוץ בעת מעצרו בהפגנת "יום השלום" ביפו 60% מתחת לגיל 18

פ'תחיה ג'רבוץ (באמצע) עם כמה מבניה ונכדיה 'יהודי בא וירק בו'

ומטרתה לפעול לרווחתם של התר' שבים הערביים בענייני חברה, חינוך, דיור ועבודה קהילתית. כשל הער' המנהיגות המקומית הוקם הגוף כדי לשמש כעין מועצה מקומית. שלא כמו ביישובים ערביים אחרים במדינה, אין הערבים ביפו שייכים לועד המועצות המקומיות הערביות. מישקלם באחוזים בעיר תל-אביב-יפו הוא אפסי והם חסרים כל מישקל אלקי טורלי. לכן אין גם לראשיה העירייה, שלמה להט, אינטרס לקרנם אליו ולט' פל בהם כמו בתושבי-עירו היהודיים. **מזירות וכעס.** "איך אתה רוצה שהעסק לא יתפוצץ? אני וג'סי עמרנו ליד בית החולים בעזה. פיתאום בא יהודי אחד וירק בו. למה?" אומר זכי חימל, ג'סו של נהג הרכב שנהרג ליד עזה, כשהתנגש בסמ"טריילר ישרא' לית — התאונה שגרמה למהומות בעזה לפני שבועיים.

חימל הוא תושב יפו. מישפחתו מתגוררת בעיר כבר 362 שנה. כי הפגנה ביפו הוא לא נטל חלק, אולם לדבריו "ציפיתי לדברים יותר חמורים. אין כאן מישפחה שאין לה קרובים בגדה המערבית או בעזה. אנחנו לא יכולים לעבור בשתיקה על מה ש' עושים להם!" אחרי 1967 חודשו הקשרים המיש' פחתיים, נוצרו קשרי מישפחה חרשים עליידי ג'סואין. כשפרצו המהומות כי שטחים הכבושים, לא יכלו תושביה הפלסטיניים של יפו להישאר אדישים. הם נענו לקריאת ועד ראשי המועצות המקומיות הערביות לקיים שביתה כללית, וזו התפתחה להפגנה אלימה.

בית אופייני בגטו הערבי ביפו זה לא מענין את צ'יץ